

I DETTA NUMMER

[Årsmötet i Umeå](#)

[Gästföreläsare på kommande årsmöte](#)

[Ny hedersmedlem](#)

[Resestipendier](#)

[Reseberättelse](#)

[Information till ST-läkare](#)

[Specialistexamen](#)

[Ögonscreening](#)

[Akademiskt nytt Disputation](#)

[Kongresser](#)

[Förenings Information](#)

LEDARE

Bästa medlemmar,

Nu närmar sig vårt årsmöte i Umeå som jag hoppas att ni alla ska till? Nästa år dvs 2018, kommer årsmötet att vara i Stockholm och vid den ovanliga tidpunkten 8-10 oktober. Detta pga att NOK 2018 i Oslo äger rum i slutet av augusti. För första gången i mannaminne ligger mötet måndag till onsdag, eftersom kongresslokalen vi vill ha var så uppbokad.

Jag var nyligen på Svenska Läkaresällskapets fullmäktigemöte. Det var intressant, och eftermiddagen ägnades åt diskussion kring Svenska Läkaresällskapets (SLS) nya idépolitiska program, som var lite väl politiskt enligt flera av deltagarna. Vi får se hur det ser ut när slutversionen kommer. En fråga som också debatterades var huruvida man måste vara medlem i Svenska Läkaresällskapet för att vara medlem i en sektion, exempelvis ögonsektionen. Som det är nu finns det en del sektioner där endast ca 10% av medlemmarna är med i SLS. Samtidigt är det representanter från sektionerna som utgör SLS fullmäktige. Det blir således ett demokratiskt dilemma som behöver ses över. Eftersom det mesta här i världen handlar om pengar så uppstår då frågan vem som ska betala om alla medlemmar i sektionerna även tvingas bli medlemmar i SLS. Frågan bereds under året och beslut kommer tas i fullmäktige nästa vår. Frågan kommer troligen att debatteras på vårt medlemmöte i Umeå i augusti så se till att närvara på det för information kring detta och även åtnjuta övrig information från styrelsen.

I våras var jag på en hearing på Läkarförbundet om Tillitsdelegationens arbete. Från hemsidan: "Regeringen tillsatte i juni 2016 en statlig utredning – Tillitsdelegationen – som ska bedriva försöksverksamheter och så småningom föreslå nya styrmodeller för offentlig sektor. Målet är att styrningen av den offentliga förvaltningen i högre utsträckning ska baseras på tillit. Medarbetarnas kunskap och erfarenhet ska bättre tas tillvara så att välfärdstjänsterna genererar större nytta och kvalitet för medborgarna." En liknande modell har införts i Danmark, deras läkarförbundsordförande var med på hearingen och sade att det tyvärr inte medfört någon större förändring i Danmark. Delegationen som närvarade från delegationen sa att man förstas tittar på Danmarks modell och försöker förbättra förslaget. Det ska bli spännande att se vad utredningen kommer fram till för ny styrmodell.

Programmet för årsmötet i Umeå håller nu på att finslipas och spikas och vi ser fram emot ett fullspäckat program med matnyttigt innehåll.

Varmt Välkomna till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Umeå 23-25e augusti!

Maria Kugelberg

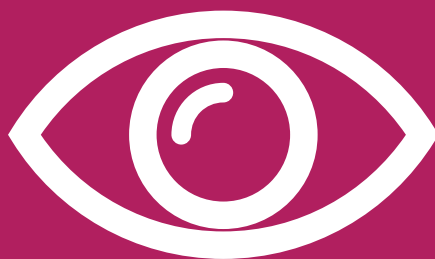
Stöd oss!

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

www.ogonfonden.se
123 900 7220
SWISH

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

MINDRE ORO FÖR ÖGONEN

HUMIRA – det första och enda biologiska läkemedlet godkänt för icke-infektiös uveit*

*Icke-infektiös intermediär, bakre och panuveit hos vuxna patienter som svarat otillräckligt på kortikosteroider, hos patienter som behöver kortikosteroid-sparande behandling eller hos patienter där kortikosteroidbehandling inte är lämpligt.

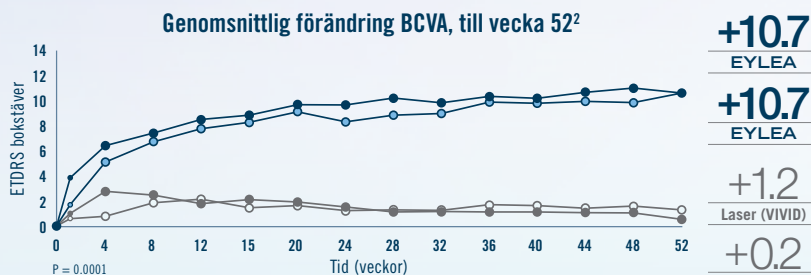
Välkommen till AbbVie på SÖF i Umeå 23-25 augusti!

HUMIRA® (adalimumab), Rx, F, L04AB04 (TNF-alfa-hämmare), SPC 2017-04-19. Indikationsområden: Indikationsområden: Måttlig till svår (inkl. svår progredierande), aktiv reumatoid artrit hos vuxna som har svarat otillräckligt på sjukdomsmodifierande antireumatiska läkemedel (DMARDs). Aktiv polyartikulär juvenil idiopatisk artrit hos patienter från 2 års ålder, som har svarat otillräckligt på en eller flera sjukdomsmodifierande antireumatiska läkemedel (DMARDs). Aktiv entesitrelaterad artrit hos patienter, 6 år och äldre, som inte svarat på eller som inte tolererar konventionell terapi. Svår, aktiv ankyloserande spondylit (AS) hos vuxna som inte svarat tillfredsställande på konventionell behandling. Behandling av vuxna med allvarlig axial spondylartrit utan radiografiska tecken på AS men med tydliga tecken på inflammation via förhöjt CRP och/eller MR, som inte har svarat tillräckligt på icke-steroida antiinflammatoriska läkemedel. Aktiv och progredierande psoriasisartrit hos vuxna när andra sjukdomsmodifierande antireumatiska läkemedel inte haft tillräcklig effekt. Icke-infektiös intermediär, bakre och panuveit hos vuxna patienter som svarat otillräckligt på kortikosteroider, hos patienter som behöver kortikosteroidsparande behandling eller hos patienter där kortikosteroidbehandling inte är lämpligt. HUMIRA® finns som injektionsvätska, lösning, förfylld injektionspenna/spruta, 40 mg. För fullständig information om indikationer, kontraindikationer, försiktighet, biverkningar, pris och dosering, se Fass.se.

abbvie

EYLEA® vid behandling av DME¹

+10.7
EYLEA

+10.7
EYLEA

+1.2
Laser (VIVID)

+0.2
Laser (VISTA)

* Efter 5 inledande månatliga injektioner

Figur modifierad av Bayer

- Blockerar VEGF-A, VEGF-B och PIGF³ med högre affinitet än de naturliga receptorererna¹
- Motsvarande 1 rad förbättrad synskärpa efter första injektionen¹⁻²
- Upp till 1/3 av patienterna uppnådde förbättrad synskärpa motsvarande 3 rader, efter 52 veckor¹⁻²
- ≥2-steps förbättring i Diabetic Retinopathy Severity Scale (DRSS) för nästan 30% av patienterna¹

Referenser: 1. SPC. 2. Korobelnik JF, et al. Ophthalmology 2014;121:2247-2254. 3. Stewart MY. Expert Rev. Clin. Pharmacol. 2013; 6(2), 103-113.

Eylea (afibercept), 40 mg/ml i injektionsvätska, lösning, är ett oftalmologiskt-/antivaskulariseringspreparat. Rx, EF, S01LA05. **Indikationer:** neovaskulär (vät) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD), nedsatt syn till följd av makulaödem sekundärt till retinal venocclusion (RVO) (grenvensocclusion eller centralvensocclusion), nedsatt syn till följd av diabetiska makulaödem (DME) och nedsatt syn till följd av myopisk koroidal neovaskularisering (myopisk CNV). **Dosering:** Eylea är endast avsett för intravitreal injektion. Eylea får bara administreras av en kvalificerad läkare med erfarenhet av administrering av intravitreal injektioner. Den rekommenderade dosen Eylea är 2 mg afibercept, motsvarande 50 mikroliter. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen afibercept eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller perokulär infektion. Aktiv allvarlig intraokulär inflammation. **Varningar och försiktighet:** Intravitreal injektioner, inklusive injektioner med Eylea, har förknippats med endoftalmit, intraokulär inflammation, regmatogen näthinneavlossning, näthinneruptur och iatrogen traumatisk katarakt. Korrekta aseptiska injektionstekniker måste alltid användas vid administrering av Eylea. Dessutom ska patienterna övervakas veckan efter injektionen för att möjliggöra tidig behandling om en infektion uppstår. Patienter ska instrueras att omedelbart rapportera alla symtom som tyder på endoftalmit eller någon av ovanstående händelser. Ökat intraokulärt tryck har setts inom 60 minuter efter en intravitreal injektion, t.ex. med Eylea. Särskild försiktighet krävs hos patienter med dåligt kontrollerat glaukom (injicera inte Eylea när det intraokulära trycket är ≥ 30 mmHg). Patienter bör instrueras att rapportera alla tecken eller symtom som tyder på intraokulär inflammation, t.ex. ögonsmärta, fotofobi eller rodnad i ögat som kan vara kliniska tecken på överkänslighet. **Graviditet och amning:** Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling och under minst 3 månader efter den sista intravitreal injektionen av afibercept. Det finns inga data från användningen av afibercept hos gravida kvinnor. Eylea rekommenderas inte under amning. **Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner:** Patienterna ska inte köra bil eller använda maskiner förrän synen är tillfredsställande återställd, efter injektionen. För fullständig information om varningar och försiktighet var god se www.fass.se. **Förpackningar och förmån:** 100 mikroliter lösning i en injektionsflaska (typ 1 glas). Förpackningsstorlek: 1st. EF. Datum för senaste översyn av produktresumén 08/2016. Före förskrivning vänligen läs produktresumén på fass.se. Bayer AB, Box 606, 169 26 SOLNA, Telefon 08-580 223 00, www.bayer.se. Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning. Hälso- och sjukvårdspersonal uppmanas att rapportera varje misstänkt biverkning till Läkemedelsverket. L.SE.MKT.09.2016.2350

Kallelse till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Umeå torsdag 24 augusti, 2017

Medlemmarna i Sveriges
ögonläkarförening kallas till ordinarie
årsmöte på:

PLATS:

Nolia, Signalvägen 3, Umeå
Sal: Zonen

TID:

Torsdag 24 augusti
kl. 16.30 – 17.15.

FÖRSLAG TILL DAGORDNING

FÖR ÅRSMÖTET:

Ärende

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av mötesordförande och sekreterare
- 3 Val av två justeringspersoner
- 4 Fastställande av dagordning
- 5 Frågan om mötets behöriga utlysande
- 6 Meddelande från styrelsen
- 7 Rapport från kassaförvaltningen
- 8 Revisionsberättelsen
- 9 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
- 10 Årsavgift
- 11 Val av vissa styrelsemedlemmar
- 12 Val av fullmäktigemedlemmar
och suppleanter vid SLS
- 13 Val av revisorer och klubbmästare
- 14 Val av valberedning
- 15 Övriga ärenden
- 16 Mötets avslutande

Förslag till val av styrelsemedlemmar och funktionärer

Skattmästare	Madeleine Zetterberg	omval 2017-2019
Styrelseledamot (representant för icke-universitetsklinik)	Karl-Johan Hellgren	omval 2017-2019
Styrelseledamot (ST-utbildningsfrågor)	Charlotta All-Eriksson	omval 2017-2019
Revisor	Anders Kvanta	omval 2017-2018
Revisor	Svante Böös	omval 2017-2018
Revisorssuppleant	Inger Westborg	nyval 2017-2018
Klubbmästare	Elin Bohman	omval 2017-2018
Klubbmästare	Maria Wyon	omval 2017-2018

Förslag till val av fullmäktigerepresentanter i SLS

Ordinarie representant	Maria Kugelberg	omval 2017-2018
Suppleant	Sten Kjellström	omval 2017-2018

Ögonkliniken vid Norrlands universitetssjukhus har nöjet att inbjuda till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte 2017 som kommer att hållas på Nolia i Umeå, 23-25 augusti.

Vi planerar ett fullspäckt vetenskapligt program med både svenska och internationella föreläsare, ett flertal vidareutbildnings- och ST-kurser samt en utställning med det senaste inom medicin och teknik. Vi erbjuder förstås också ett socialt program som avslutas med en bankett på Umeås nya kulturhus Väven, vackert beläget intill Umeälven mitt i centrum.

Flygplatsen ligger enbart 4 km från centrala Umeå och erbjuder flyglinjer till och från ett antal olika städer. Om man hellre vill åka tåg så når man Umeå från Stockholm på 6,5 timmar. Tåget stannar förstås på ett flertal orter längs Sveriges vackra kust.

Umeå har ett rikt utbud av kultur och natur som vi hoppas få visa er i samband med Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte 2017.

Programmet och information om anmälan finns på: www.ogonarsmote2017.se

Välkomna till Björkarnas stad!

Lokala organisationskommittén genom Fatima Pedrosa Domellöf, Anders Behndig, Christina Lindén, Mikael Andersson, Berit Byström, Daniel Kjellgren, Gauti Jóhannesson och Eva Olofsson.

Sveriges Privata Ögonläkares Förening, SPÖF

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE:
torsdag 24 augusti 2017 kl 12.30,
under lunchen vid SÖF´s årsmöte
i Umeå.

PLATS: Nolia konferens,
Signalv 3, Umeå
LOKAL: Haga mötesrum

**Välkomna
till Umeå 24/8!**

SPÖF är en specialistförening inom Sveriges Läkarförbund med nära relation till Sveriges Privatläkarförening. Vi värnar om alla privata ögonkliniker såväl småskaliga gruppomtagningar som kollegor som är anställda av icke offentlig arbetsgivare. Våra huvudfrågor är bl a ekonomi inom nationella taxan och vårdval, arbetsmiljö, medicinsk kvalitet/revisioner och vår viktiga efterutbildning. SPÖF behövs för din representation i SÖF mm!

Vår förening är ung och vi välkomnar alla entreprenörer, som startat upp i vårdval eller privatprivata ögonmottagningar. Även stafettläkare. Tillsammans gör vi skillnad och kan lobba våra frågor.

Kontakta alexander.fridberg@ptj.se för ev medlemskap.
Blygsamma kr 250 till plusgiro 504929-1

Professor Russel Foster
är professor inom cirkadisk neurovetenskap
vid Nuffield Laboratory of Ophthalmology vid
universitetet i Oxford.

Hans upptäckt på 90-talet av den tredje fotoreceptorn, den fotosensitiva retinala ganglioncellen, har gett oss kunskap om hur ljus styr vår dygnsrytm. Professor Fosters forskning handlar både om fotoreceptorernas roll för syn och dygnsrytm, och om hur sömncyklerna i hjärnan påverkar vårt beteende. Om du vill veta mer om sömn så kan du se hans inspirerande TED Talk från TED Global 2013 på nätet. Nu har du även chansen att höra honom live på Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte fredagen den 25/8 kl.11.15 då hans föreläsning "The dual functions of the eye: Providing a sense of both space and time" ger oss en inblick i hans spännande forskning.

/ Eva Olofsson

Professor Alex V. Levin

är dubbelspecialist inom pediatrik och
oftalmiatrik.

Han är verksamhetschef för Pediatric Ophthalmology and Ocular Genetics Service vid Wills Eye Hospital i Philadelphia där han arbetar med katarakt, glaukom och uveit hos barn, samt genetiska ögonsjukdomar. Professor Levin är även intresserad av medicinsk etik och är engagerad i frågor om barnmisshandel. Ta chansen och hör honom prata torsdagen 24/8 kl.9.15 under Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Umeå. Hans gästföreläsning "Retinal hemorrhages: does it mean this baby was shaken?", handlar om ett mycket känsloladdat ämne som debatterats flitigt i medierna sedan SBUs kontroversiella rapport om skakvåld utkom i höstas.

/ Eva Olofsson

1 DROPPE
1 GÅNG/DAG
TILL KVÄLLEN

(ciklosporin 1mg/ml)

Den första och enda godkända ögondroppen med ciklosporin 1 mg/ml i Sverige

- Reduktion av okulär ytinflammation^{1,2}
- Minskar skador på kornea^{1,2}
- Ingår i läkemedelsförmånerna³

Referenser:

1. SPC för Ikervis.
2. Leonardi et al. Eur J Ophthalmol 2016;26(4):287-296.
3. www.tlv.se (2016-09-13)

Produktinformation:

Ikervis ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18: Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel. Varningar och försiktighet: Ta ut kontaktlinser före användning. Gravitet och amning: Ikervis får inte användas av kvinnor i fertil ålder, såvida inte adekvata preventivmetoder används. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC 2016-07-21.

IKV 1705-145E

A Clear Vision For Life®

SantenPharma AB • Solna Torg 3 • 171 45 Solna • Tel 08-444 75 60 • info.se@santen.com • www.santen.se

Varmt välkomna på Barnoftalmologiska klubbens möte i Umeå 2017

NÄR? **TISDAGEN DEN 22 AUGUSTI KL 18.00 – 20.15**

VAR? **VÄVEN, STORGATAN 46 A, RUM 8**

- Körkort vid CVI – uppföljning från förra mötet
Eva Larsson 10 min
- CVI- referat från mötet i Göteborg
Åsa Nilsson 10 min
- Diskussion 10 min
- JIA screening riktlinjer
*Marita Anderson Grönlund /
Fatima Pedrosa Domellöf 10 min*
- Diskussion 10 min
- Riktlinjer för BVC/Skolhälsovård
Emelie Gyllencreutz 25 min
- Diskussion 15 min
- Exo = Eso? Fall diskussion
Åsa Nilsson 20 min
- ROP rapport
Gerd Holmström 10 min
- Diverse 10 min

Välkommen på SWEDROP-möte

**TORSDAGEN
DEN 24 AUGUSTI
KL 12.00 – 13.00**

Lokal: Ersboda

i samband med SÖF-mötet i Umeå! Som vanligt serveras lunch samtidigt!

Anmälan kan ske till:
gerd.holmstrom@neuro.uu.se

Välkommen!

/ *Gerd Holmström*

NY HEDERSMEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Sveriges Ögonläkarförenings styrelse beslutade vid styrelsemöte i april 2017 att utse en ny hedersmedlem i föreningen; Professor Anders Heijl.

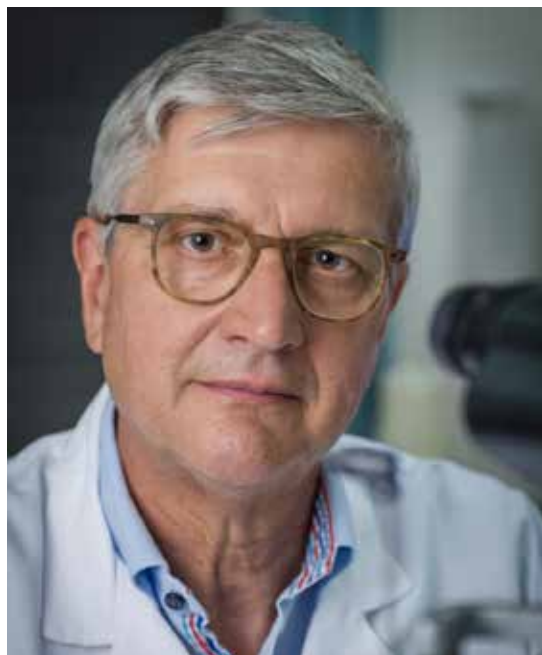
Anders Heijl har ett förflutet som vice ordförande i föreningen åren 1993-1994. Han har varit verksam som professor och överläkare vid Skånes Universitetssjukhus i många år och är en av svensk oftalmologis ansikten ute i världen genom sina världsberömda studier om glaukom. Han har varit ordförande i Svenska Glaukomsällskapet i många år.

Professor Heijl och hans forskargrupp har utvecklat Statpac-programmen för Humphrey-perimetern, inklusive de nu använda metoderna för sannolikhetskartor, mönsteravvikelse, förändringar av sannolikhetskartor, Glaucoma Hemifield Test och Glaucoma Progression Analysis (GPA) -programmen. Den Svenska Interaktiva TröskelAlgoritmen (SITA) utvecklades av gruppen, liksom Glaucoma Progression Analysis (GPA) och det nya VFI-indexet.

Mellan 1980 och 1996 tjänstgjorde Anders Heijl i International Perimetric Society först som vetenskaplig sekreterare och senare som ordförande. Mellan 2003 och 2008 var han ordförande för Glaucoma Research Society.

Professor Heijl har publicerat drygt 200 vetenskapliga artiklar, kapitel och böcker. Han har fungerat som chefredaktör för Acta Ophthalmologica.

/Maria Kugelberg och Sten Kjellström

Anders Heijl.

GRATULATIONER TILL FÖLJANDE SOM ERHÅLLIT SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGENS RESESTIPENDIUM 2017

Dyrleif Petursdottir

Philip Jute

Sara Persson

Kajsa Tenland

Linda Thorisdottir

Assem Mejaddam

Saras fina reseberättelse kan ni läsa i detta nummer av Ett Ögonblick, sid 9-10. Utdelning av diplom till stipendiaterna sker vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Umeå 24 augusti 2017. / *Eva Olofsson*

Sara Persson tilldelades ett av Sveriges Ögonläkarförenings nyinrättade resestipendier för auskultation vid Moorfields Eye Hospital i London. Här berättar hon om sina upplevelser under resan.

“The brain is the most important organ in the body, according to the brain”, detta är onekligen svårt att argumentera med. Men hos en utvald skara är detta nog inte helt så enkelt, och jag skulle vilja påstå att ”the eye is the most important organ in the body, according to the ophthalmologist”. Med hjärnan på en klar andraplats så klart.

Som gäst på ett sjukhus i ett annat land är det inte lätt att veta vad man ska förvänta sig. Och

under min tid på Moorfields i London lärde jag till en början att det är mycket som skiljer det svenska- och det engelska systemet åt. Några av de mer påfallande skillnaderna var bland annat att man föredrar och nästan bara använder pappersjournal. Detta tar ett tag att vänja sig vid men är faktiskt ganska behändigt om man räknar bort en och annan skrivkråka. Man går också civilt klädd på jobbet med en “smart casual” look och har sist men inte minst en hierarki som för en skandinav är något ovant

(det hierarkiska systemet är inte nödvändigt vis dåligt, men det är ett diskussionsämne för en annan dag). Således fungerar saker och ting vid första anblick helt annorlunda i England.

Jag hade möjlighet att närvara vid procedurer jag aldrig tidigare sett och fick se erfarna "consultants" på neurooftalmologisk avdelning använda sig av olika knep och metoder för att diagnostisera sjukdomar och patologi med otrolig säkerhet och precision. Jag deltog även vid Botoxinjektion av ögonmuskel, då man transkonjunktivalt injicerade över 25 ögonmuskler på under 2,5 timmar. Jag fick också gå med ST-läkare och fellows för att se hur de arbetade och la upp både diagnostik och behandling.

Till en början verkade allt annorlunda! Men när chocken över allt nytt, pappersjournaler och vinägerchips till lunch hade lagt sig, var det påfallande överraskande, och lika kul, att se hur lika vi faktiskt är, vi som jobbar med kroppens viktigaste organ.

Det som jag vid första anblick trodde var stora skillnader mellan våra olika länder visade sig faktiskt bara vara mindre viktiga skillnader i system och logistik. Alla involverade (läkare, sjuksköterskor, ortoptister m.m.) visade samma entusiasm och intresse för ögat som jag ser hos mina svenska kollegor, med ett brinnande intresse för ögat med dess funktion och morfologi.

Det var därför både lätt och roligt att relatera till kollegor från andra länder, i olika åldersgrupper och med annan erfarenhet över vilket häftigt fält vi valt. Fantastiskt egentligen; Att något så litet som ett öga kan vara så stort.

Så bortsett från Moorfields pappersjournaler, Engelmännens vinägerchips till lunch och att det inte finns en bussarong så långt ögat när är vi faktiskt väldigt lika – vi som tycker att hjärnan platsar på en god andraplats.

Sara Persson

SPECIALISTEXAMINATION 23 - 24 OKTOBER 2017 I NORRKÖPING

Frivillig specialistexamen i ämnet ögonsjukdomar hålls måndagen den 23 och tisdagen den 24 oktober 2017 i Norrköping.

Första dagen genomförs en skrivning som täcker hela området och vars nivå omfattas av målbeskrivningen. Skrivningen består av ett stort antal kortfrågor och skrivningstiden är 6 timmar med lunchuppehåll. Andra dagen hålls ett muntligt förhör som prövar förmågan att självständigt behandla kliniska problem och situationer inom området. Inga verkliga patienter förekommer. Två censorer tenderar två deltagare samtidigt under ca två timmar.

För godkänd examen fordras att både skriftlig och muntlig tentamen godkänns. För godkänt skriftligt prov krävs minst 2/3 av maximalpoäng. Rättning av skrivningen utförs av examinationskommittén och sker anonymt. Efter muntlig examen avger censorerna ett omdöme: Godkänd, Med tvekan godkänd eller Underkänd. Det sammanlagda omdömet avgör resultatet.

Diplom över avlagd examen kommer att överlämnas i samband med påföljande årsmöte i ögonläkarföreningen.

Deltagare i examinationen bör vara färdig specialist eller vara i slutet av sin specialistutbildning. För den som ej är färdig specialist skall intyg från chöf/verksamhetschef angående praktisk tjänstgöring sändas in. Vi kommer att skicka ut ett särskilt formulär för detta när vi fått anmälan.

ANMÄLAN

Preliminär anmälan emotses före den **20/6 2017** och **definitiv anmälan** senast den **18/8 2017** till Kristina Tornqvist. Upplysningar om examinationen lämnas av examinationskommittén:

Kristina Tornqvist, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Lund, 221 85 Lund.
Tel 046-17 28 96.
kristina.tornqvist@skane.se

Björn Johansson, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset i Linköping,
581 85 Linköping

Anders Bergström, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Malmö
205 02 Malmö

GRATULATIONER TILL AVLAGD EUROPEISK SPECIALISTEXAMEN!

Luai Alissa

Hammurabi Bartuma

Katarina Bartuma

Kim Busk Madsen

Ngan Crafoord

Kinga Dabrowska-Kloda

Laila Eriksson

Anna Erler

Bahareh Farkhondeh

Siba Jani

Éva Mészáros

Kaziwe Mollazadegan

Mads Bo Schmidt

Mathias Tjörnvik

Anna Wojciechowska-Zajac

36th ESOPRS annual meeting

Organised by the European Society of Ophthalmic Plastic
and Reconstructive Surgery

Stockholm, Sweden
14 – 16 SEPTEMBER 2017

www.esoprs2017.se

S:t Eriks Ögonsjukhus bjuder in till:

Utbildningsdag barnkatarakt och barnglaukom torsdag 26 okt 2017

Vidareutbildning om barnkatarakt och barnglaukom

Välkommen till en späckad dag med föreläsningar och gruppdiskussioner med fokus på bedömning, behandling och uppföljning av katarakt och glaukom hos barn. Inbjudan vänder sig till dig som är ögonläkare, ortoptist eller kontaktlinsoptiker.

Föreläsningen syftar till att informera, samverka och diskutera, samt till att ge ökad kunskap om barnkatarakt och barnglaukom vad gäller diagnos, när man ska operera, om man ska operera, och hur man ska följa upp barnen. Vi ser gärna att ni har med er egna fall eller fiktiva fall som vi kan diskutera.

Tid

Torsdag 26 oktober 2017 kl 10-16

Plats

S:t Eriks Ögonsjukhus, aulan i entréhallen, Polhemsgatan 50, ingång Fleminggatan

Kostnad

Kostnadsfritt, även lunch och fika

Föreläsare, samtliga verksamma vid S:t Eriks Ögonsjukhus

- Anna Lundvall, barnögonläkare
- Maria Kugelberg, kataraktkirurg och barnkataraktkirurg
- Annika Rosensvärd, barnögonläkare
- Sara De Lima, kontaktlinsoptiker
- Gunnela Simonsson, ortoptist
- Amelie Botling-Taube, katarakt- och glaukomkirurg och barnglaukomkirurg
- Lotta Löwgren Elmér, kataraktkirurg och barnkataraktkirurg

Anmälan senast 4 september (max 50 st – först till kvarn)

Anmäl dig till Carina Spolnik via carina.spolnik@sll.se

Välkommen!

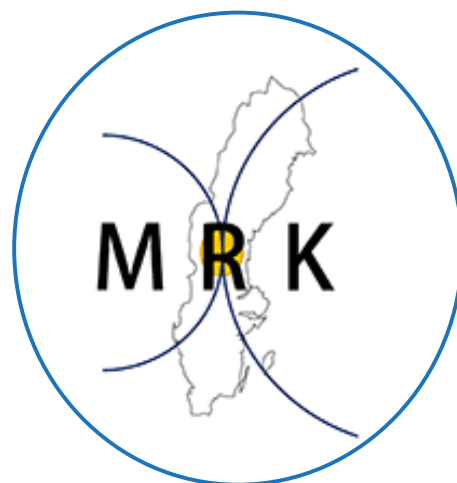
Maria Kugelberg och alla medverkande
S:t Eriks Ögonsjukhus

VÄLKOMNA TILL MEDICINSKA RETINAKLUBBENS HÖSTMÖTE DEN

5 - 6 OKTOBER 2017

TEMA: VITA FLÄCKAR

För vidare information och anmälan, se
www.medret.se

abbvie

SE UPP ETT ÖGONBLICK!

MÅNGA PATIENTER MED AKUT FRÄMRE UVEIT
KAN HA EN BAKOMLIGGANDE ODIAGNOSTISERAD
SPONDYLARTRIT. HUR KAN MAN IDENTIFIERA VILKA
SOM BEHÖVER VIDARE UTREDNING OCH REMISS?

**Kom och lyssna på Dr Muhammad Haroon, University Hospital Kerry, Irland
och hans föredrag om DUET - The Dublin Uveitis Evaluation Tool - an algorithm for
earlier diagnosis of spondyloarthropathies by ophthalmologists in acute
anterior uveitis.**

Moderator: Fatima Pedrosa- Domellof, professor och ögonläkare inleder med
sin syn på samarbetet mellan ögonläkare och andra specialiteter.

Välkommen till AbbVies symposium på SÖF23 augusti kl 17.15 till 18.00

Ref: Haroon M, et al. Ann rheum Dis 2015;74:1990-1995.

DUET
The Dublin Uveitis
Evaluation Tool

ROSENGRENKLUBBEN

Välkomna till Rosengrenklubbens möte Uppsala 16-17 november 2017

Bästa kollegor,

Vi har nöjet att bjuda in Er till nästa Rosengrenklubbens möte 2017 i Uppsala, den 16 och 17 november.

Första dagen kommer vi att prata om ROP och andra dagen om komplicerade näthinneavlossningar med PVR.

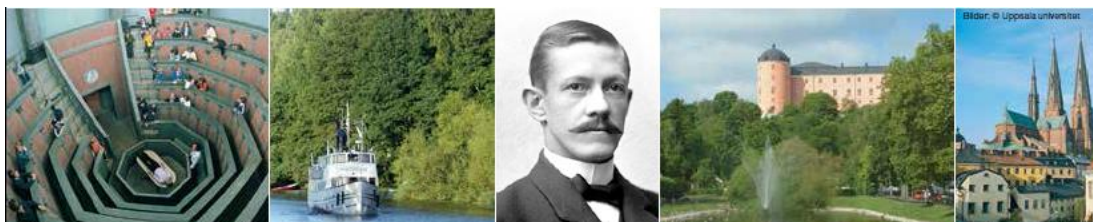
Invited speakers är: Gerd Holmström som pratar om ROP och Relja Zivojnovic som berättar om "Development of vitreoretinal surgery".

Anmälan görs till Marianne Bergström, marianne.bergstrom@akademiska.se, senast den 5 oktober. Meddela om du önskar specialkost. Vi har reserverat rum på fler hotell i Uppsala, rummen bokas vid respektive hotell också senast den 5 oktober.

- Radisson Blu 1990 kr/natt och kod för reservation= 2376525
reservations.uppsala@radissonblu.com
018-4747910
- Scandic Uplandia 1250 kr /natt och kod för reservation AKA161117
uplandia@scandichotels.com
018-495 26 13
- Grand hotell Hörnan 1346 kr/natt och kod för reservation=ögonkliniken
info@grandhotellhornan.com
018-13 93 80
- Park Inn 1480 kr / natt och kod för reservation= 2376526
reservations.uppsala@rezidorparkinn.com
018-681110

Vi hälsar Er välkomna till Uppsala!

Ulrich och Zoran
2017-05-10

Ny rekommendation för ögonscreening vid klorokinbehandling

Bakgrund

Klorokinfosfat och hydroxiklorokin (Plaquenil) används för långtidsbehandling av reumatiska och dermatologiska sjukdomar. De kan ge upphov till irreversibla retinala skador med centrala/paracentrala synbortfall. När synen påverkas är redan det retinala pigmentepitelet skadat vilket ger den kliniska bilden bilateral bull's eye retinopati. Screeningen syftar till att upptäcka skador på fotoreceptorerna innan det retinala pigmentepitelet påverkas och således innan synnedläggning och bull's eye uppstår. Vid tecken på retinopati ska klorokinbehandlingen avslutas men trots utsättning kan skadan progrediera. Det finns ingen behandling för redan uppkommen retinopati.

Toxicitetsrisk

Risken för retinal toxicitet ökar vid höga doser och lång behandlingstid. Dygnsdosen hydroxiklorokin rekommenderas ligga $\leq 5,0$ mg/kg och för klorokinfosfat $\leq 2,3$ mg/kg kroppsvikt. Vid dessa doser är risken för retinopati mindre än 1% under de första 5 behandlingsåren och mindre än 2% under de första 10 åren, men stiger till nästan 20% efter 20 års behandling. Njurinsufficiens, tidigare makulopati och samtidig behandling med tamoxifen höjer toxicitetsrisken.

SCREENINGREKOMMENDATION

Utgångsstatus senast 1 år efter behandlingsstart.

Utgångsstatus hos ögonläkare bör göras inom 1 år från behandlingsstart. Remiss till ögonläkare skrivs efter beslut om fortsatt sannolik långtidsterapi. Vid känd makulopati rekommenderas remiss till ögonläkare direkt vid terapistart. Man kan överväga att avstå utgångsstatus hos yngre (<40 år), ögonfriska personer.

Utgångsstatus:

- Visusprovning med bästa korrektion.
- undersökning av ögonbotten alternativt ögonbottenfotografering (bra bild över makula).

Vid makulopati vid utgångsstatus kompletteras undersökningen med:

- Humphrey-synfält 10-2.
 - (24-2 eller 30-2 görs på personer med asiatiskt ursprung som får en mer perifer skada närmare kärnbågarna.)
- SD-OCT över makula

Årlig screening

Screening bör utföras årligen efter 5 års klorokinbehandling. Tidigare screening övervägs vid hög dos (hydroxiklorokinfosfat $> 5,0$ mg/kg/dygn eller klorokinfosfat $> 2,3$ mg/kg/dygn), vid tidigare känd makulopati, vid njurinsufficiens eller vid samtidig tamoxifenbehandling. Screeningen ska fortgå så länge behandlingen pågår.

Den årliga screeningen bör innefatta:

- visusprovning med bästa korrektion
- SD-OCT över makula
- Humphrey-synfält 10-2.
 - (24-2 eller 30-2 görs på personer med asiatiskt ursprung som får en mer perifer skada närmare kärnbågarna.)

SD-OCT är en objektiv och specifik undersökningsmetod vid klorokinretinopati synlig som en parafoveal för-tunning i yttre retina. Humphrey 10-2 är ospecifik men mer sensitiv och kan visa en synfältspåverkan innan strukturella förändringar syns på SD-OCT. Vid en normal SD-OCT men synfältspåverkan på Humphrey 10-2, bör synfältsundersökningen upprepas och annan orsak till synfältspåverkan uteslutas. Om misstanken på klorokinretinopati kvarstår rekommenderas kompletterande undersökningar med autofluorescens och/eller multifokalt ERG för att bekräfta diagnosen samt diskussion med behandlande reumatolog/dermatolog angående utsättning av läkemedlet.

Referenser: American Academy of Ophthalmology. Recommendations on Screening for Chloroquine and Hydroxychloroquine Retinopathy (2016 Revision), Ophthalmology 2016; 123(6):1386-1394

Författat av Leif Tallstedt och Eva Olofsson. Granskat av Sveriges Ögonläkarförenings styrelse maj 2017.

TILL SALU

2 begagnade spaltlampor
Haag Streit 900
Javal + dubbelbord + Olmedbord
Diverse kir instrument för
intraokulär/extraokulär kirurgi

sverker@hallin.se

Nordic Society of Oculoplastic & Reconstructive Surgery. För information och anmälan se www.nosoprs.se.

INFORMATION TILL ST-LÄKARE

Bästa/e kollega!

Här intill finner du schema för höstens ST-kurser samt kurserna som är inplanerade för 2018. Samtliga kurser kommer, vartefter, att hittas på hemsidan

www.swedeye.org

OBS! kurserna kommer inte fortsättningsvis att utannonseras via LIPUS.

Jag vill påminna om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till Catharina Kuylenstierna:

catharina.kuylenstierna@sll.se för publicering på SÖFs hemsida.

Jag hoppas att ni får en trevlig sommar!

Charlotta All-Eriksson
Utbildningsansvarig, SÖF
charlotta.all-eriksson@sll.se

SCHEMA FÖR HÖSTENS KURSER 2017

Barnoftalmologi och strabism	11 - 15 sep
Neurooftamologi	18 - 22 sep
Diabetes & ögonkomplikationer	23 - 26 okt
Linsen och refraktiv kirurgi	20 - 23 nov
Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastikkirurgi och orbitas sjukdomar	27 nov - 1 dec

VÅRENS KURSER 2018

Glaukom	17 - 20 april
---------	---------------

HÖSTENS KURSER 2018

Linsen och refraktiv kirurgi	19 - 22 nov
------------------------------	-------------

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

Bra syn – hela livet

90 KONTO SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd forskningen
www.ogonfonden.se

SWISH 123 900 7220
BG 890 - 7610
PG 90 07 22 - 0

Synpegog **Ann-Britt Johansson** disputerade 27 januari 2017 på avhandlingen:

**”Se och hör mig
– Personer med
förvärvad dövblindhets
erfarenheter
av delaktighet,
rehabilitering och
medborgerligt liv”**

Den 27 januari 2017 försvarade synpedagog Ann-Britt Johansson vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet sin akademiska avhandling «Se och hör mig. Personer med förvärvad dövblindhets erfarenheter av delaktighet, rehabilitering och medborgerligt liv». Hon arbetar i dag på Eikholt, nasjonalt resurs-senter for døvblinde, i Drammen, Norge.

Syftet med avhandlingen var att fånga personer med förvärvad dövblindhets erfarenheter av delaktighet, rehabilitering och medborgerligt liv för att få kunskap om, förståelse av och att levandegöra hur det är att leva med förvärvad dövblindhet. Den kvalitativa studien, som bygger på en livsvärldsfenomenologisk ansats och teorin om den levda kroppen, bygger på djupintervjuer med åtta personer, fem män och tre kvinnor, med förvärvad dövblindhet.

Studien visar att det finns brister, både i hur personer med dövblindhet får tillgång till de samhälleliga insatser som de har rätt till och det bemötande som de får från de professionella som ska handlägga deras krav och önsningar.

Ann-Britt Johansson (till höger) tillsammans med opponenter, Gunn Engelsrud (till vänster).

FAKULTETSOPPONENT

Professor Gunn Engelsrud, seksjon for kroppøving og pedagogikk, Norges Idrettshøgskole, Oslo, Norge.

HUVUDHANDLEDARE

Docent Anders Sjöström, institusjonen for nevrovetenskap og fysiologi, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet.

BITRÄDANDE HANDLEDARE

Universitetslektor Inger Berndtsson, institusjonen for pedagogikk og spesialpedagogikk, Göteborgs universitet.

Foto från Quality Hotel 11 & Eriksbergshallen

Nationell bakjournskurs i ögonsjukdomar

Sahlgrenska Universitetssjukhuset i samarbete med Sveriges
ögonläkarförening bjuder in till bakjournskurs
Göteborg 24-26 januari, 2018, Quality Hotell 11

Målgrupp: Blivande eller nyblivna bakjourer

Kursinnehåll: Traumatologi, Infektioner, Neurooftalmologi, Juridik/massmedia m.m

Mer information om kursen:
www.vgregion.se/bakjournskursjan2018

*Kursen är ett samarbete mellan Ögonkliniken Sahlgrenska
Universitetssjukhuset och Sveriges ögonläkarförening*

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

SOMMAR & HÖST 2017

EUPO 2017

9 - 10 juni 2017
Barcelona, Spanien
www.soe2017.org

SOE 2017

10 - 13 juni 2017
Barcelona, Spanien
www.soe2017.org

The 12th International Congress of
the International Society for Low
Vision Research and Rehabilitation
25 - 29 juni 2017

Haag, Nederländerna
www.islrr.org

17th ESASO Retina Academy 2017

29 juni - 1 juli 2017
Berlin, Tyskland
www.esaso.org

Sveriges ögonläkarförenings

årsmöte
23 - 25 augusti 2017
Umeå
www.ogonarsmote2017.se

EPOS - European Paediatric

Ophthalmological Society
31 augusti - 2 september 2017
Oxford, Storbritannien
www.epos-focus.org

Euretinä 2017

7 - 10 september 2017
Barcelona, Spanien
www.euretinä.org

6th Meeting of the Nordic Society
of Oculoplastic & Reconstructive
Surgery (NOSOPRS)

13 september 2017
Stockholm
www.nosoprs.se

36th Annual Meeting of the
European Society of Ophthalmic
Plastic and Reconstructive Surgery
(ESOPRS)

14 - 16 september 2017
Stockholm
www.esoprs2017.se

EVRS - European Vitreoretinal
Society

14-17 september 2017
Florens, Italien
www.evrs.eu

EVER 2017

27 - 30 september 2017
Nice, Frankrike
www.ever.be

Andra Nordiska Glaukommötet

29 - 30 september 2017
Roskilde, Danmark
www.glaukomsällskapet.se

MRKs höstmöte med tema

"Vita fläckar"
5 - 6 oktober 2017
www.medret.se

ISER/BrightFocus 2017

Glaucoma Meeting
5 - 8 oktober 2017
Atlanta, Georgia, USA
www.iser.org

The XXXV Congress of the European
Society of Cataract and Refrac-
tive Surgeons (ESCRS)

7 - 11 oktober 2017
Lissabon, Portugal
www.es CRS.org

The 3rd European Congress on
Ophthalmic Imaging: from Theory
to Current Practice

13 oktober 2017
Paris, Frankrike
www.vuexplorer.fr

AAO 2017

11 - 14 november 2017
New Orleans, USA
www.aao.org

Rosengrenklubbens årsmöte

16 - 17 november 2017
Uppsala
www.swedeye.org/klubbar/rosengrenklubben

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressförändring för SLF-medlemmar anmäls till:
medlem@slf.se

Adressförändring för icke-SLF-medlemmar anmäls till:
facklig sekreterare Stefan Löfgren,
stefan.lofgren@ki.se

Pensionärer som önskar erhålla föreningens medlemsutskick, meddela aktuell mailadress enligt ovan.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2017 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte. / Madeleine Zetterberg, Skattmästare

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 26 september 2017. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till:
catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemssidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN 2016-2017

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

Sten Kjellström, vice ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

Eva Olofsson, vetenskaplig sekreterare
eva.olofsson@umu.se

Stefan Löfgren, facklig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Madeleine Zetterberg, skattmästare
madeleine.zetterberg@gu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsfrågor
charlotta.all-eriksson@sll.se

Beatrice Peebo, Utbildningsfrågor
(Tjänstledig 2015-2017)
beatrice.peebo@liu.se

Karl-Johan Hellgren, hemsidesansvarig och ledamot
(icke-universitetsklinik)
karl-johan.hellgren@med.lu.se

Sverker Hallin, ledamot privatläkare
sverker@hallin.se

Cu Dinh Nguyen, ST-representant
dinh.nguyen@skane.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening skickas till:

Dr Stefan Löfgren
Facklig sekreterare SÖF
S:t Eriks ögonsjukhus
112 82 Stockholm

med skriftlig rekommendation från någon, som redan är medlem i föreningen. Ansökan kan även skannas och skickas med e-post till:
stefan.lofgren@ki.se

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december och vid årsmötet. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte. Du kan ladda ner ansökan i [PDF-format här](#).

Välkommen med Din ansökan!

Vid Glaukom

KONSERVERINGSFRI KOMBINATION I EN DROPPE

- God IOP reduktion och tolerans^{1,2}
- En gång per dag
- God behandlingsekonomi³

Ingår i läkemedelsförmånerna³

Referenser: 1) Holló G et al. Adv Ther 2014;31:932-944. 2) SPC Taptiqom. 3) www.tlv.se.

Taptiqom ögondroppar (tafluprost 15 µg/ml + timolol 5 mg/ml) S01ED51: Rx, F. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket hos vuxna patienter med öppenvinkelglaukom eller okulär hypertension som inte svarar tillräckligt på topikal monoterapi med betablockerare eller prostaglandinanaloger och som kräver en kombinationsbehandling och kan ha nytta av ögondroppar utan konserveringsmedel. Varningar och försiktighet: Risk för ögonfranstillväxt, mörkfärgning av ögonlockshuden och ökad irispigmentering. Ingen eller begränsad erfarenhet av astma eller vid andra former av glaukom än öppenvinkelglaukom. Timolol kan ge systemiska biverkningar, vilket innebär att Taptiqom bör administreras med försiktighet till vissa patientgrupper. Graviditet och amning: Taptiqom får inte användas av kvinnor i fertil ålder, såvida inte adekvata preventivmetoder används. Förpackningar: Endosbehållare om 30 respektive 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC 141113.

SantenPharma AB · Solna Torg 3 · 171 45 Solna · Tel 08-444 75 60 · info.se@santen.com · www.santen.se

Santen

TAP 1701-14SE